

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 2.1. Ekim 2014
Sayı : 1576

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24/02/1983 Tarihli Ve 2802 Sayılı Hakim ve Savcılar Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.
17.10.2014

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	27 Ekim 2014		2/24/14	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sk.Yrd.	Gn.Sek.
2402	24	me	24	2402
TBMM BAŞKANI	24			

[Handwritten signature]

T B M M	
KÜTÜPHANE VE ARSİV HİZM. BAŞKANLIĞI	
22 Ekim 2014	
No:	345629

GENEL GEREKÇE

Adliyede personeli hakkında oluşabilecek herhangi bir suçun varlığı halinde “iddia makamı” tarafından herhangi bir yerden izin alınmaksızın genel hükümlere tabi tutulmak suretiyle doğrudan soruşturma açılabilir.

Adliye çalışanları hakkında adli soruşturma 2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 116. maddesine göre yapılmakta iken, diğer kamu çalışanları hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmasını İçerir Kanun kapsamına göre soruşturma açılması için:

- a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam tarafından izin verilmesi,
- b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali tarafından izin verilmesi,
- c) Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi tarafından izin verilmesi,
- d) Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri tarafından izin verilmesi,
- e) (Değişik : 17/7/2004-5232/1 md.) Bakanlar Kurulu kararı ile veya Başbakanlık ve bakanlıklar ile bağlı kuruluşların merkez teşkilâtında görevli olup, ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili bakan veya Başbakan tarafından izin verilmesi,
- f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından izin verilmesi,
- g) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında Cumhurbaşkanı tarafından izin verilmesi gerekmektedir.

Her ne kadar personel hakkında açılan soruşturmaların gerekçesi “adli görevin ihmali” olarak adlandırılmakta ise de, kasta veya ihmale konu soruşturmalar somut anlamda irdelendiğinde ve personelin bulunduğu konum ile yaptığı iş göz önünde bulundurulduğunda “idari görevin ihmali”nden bahsedilmesinin gerektiği aklın ve mantığın bir gereği olacaktır.

Bu personellerin fiilen adliyelerde çalmış olması sonucu, idare lehine hizmet esnasında işledikleri kusurun adli görevin ihmaline dayandırılması kesinlikle düşünülemeyecektir.

Bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda adliye personellerinin yargılanma şekli Anayasa’nın 129.maddesine de ayrıca aykırılık teşkil etmektedir. **Anayasa’nın 129.maddesinde ;**

- a) Memurlar ve diğer kamu görevlileri Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmakla yükümlüdürler.
- b) Memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez.
- c) (Değişik üçüncü fıkra: 7/5/2010-5982/13 md.) Disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz.
- d) Silahlı Kuvvetler mensupları ile hâkimler ve savcılar hakkındaki hükümler saklıdır.

e) Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.

f) Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idarî merciin iznine bağlıdır.

Bu maddenin izahatından da anlaşılacağı üzere, memurlar hakkında adli soruşturmanın başlaması ya da yargılanması anayasa tarafından güvence altına alınmıştır.

Anayasa'mızın 10.maddesinde ise herkesin kanun önünde eşit olduğu hükmüne yer verilmekte, devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda olduğunu belirtmektedir.

Yukarıda anayasamızdaki ilgili maddeler ve kanun maddelerinde de izah edildiği üzere, diğer kamu kurumlarında çalışanlar hakkında soruşturma açılması izne tabii iken, Adalet Bakanlığı çalışanları hakkında soruşturma açılması izne tabii olmayıp doğrudan yapılmaktadır.

Kanunlar arasındaki bu çelişkinin giderilememiş olması bazı illegal uygulamalara da ayrıca zemin hazırlamaktadır. Bir çok taşra teşkilatında çalışan personel hakkında mobbinge dayalı keyfî soruşturmalar açıldığı, açılan soruşturmaların varlığı ve sayısı da gözetildiğinde Adalet Bakanlığı'nca hizmet gereği "sürgün" tabir edilen illere nakillerinin yapıldığı bilinmektedir. Bu uygulamalar telafisi mümkün olmayan ciddi sorunlar ortaya çıkartabilmektedir.

Hülasa bu husus 19 Mart 2011 tarih ve 27879 sayılı resmi gazetene yayımlanan Başbakanlığın 2011/2 sayılı İşyerinde Psikolojik Tacizin (mobbingin) Önlenmesi genelgesine de aykırılık oluşturmaktadır.

Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde;

Kanunlar arasındaki çelişkinin giderilerek, 2802 sayılı Kanununun 116.maddesinin Anayasa'ya uygun bir şekilde düzenlenmesi ve çalışma barışının korunması amacıyla anılan kanunun 116.maddesinin "Bu kısımda yazılı memurların görevlerinden doğan suçlarından dolayı bulundukları yer Cumhuriyet Savcılığınca, Adalet Bakanlığı'ndan alınacak izin doğrultusunda soruşturma ve kovuşturma yapılır. Cumhuriyet Savcılarınca soruşturma sırasında öğrendikleri ve gecikmesinde sakınca bulunan konuların soruşturması için önceden izin alınması gerekmez. Ancak, durum hemen Adalet Bakanlığına bildirilir." şeklinde değiştirilmesi sosyal devlet anlayışının kaçınılmaz bir gereği olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kanunlar arasındaki çelişkinin giderilerek, 2802 sayılı Kanununun 116.maddesinin Anayasa'ya uygun bir şekilde düzenlenmesi ve çalışma barışının korunması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**24/02/1983 TARİHLİ VE 2802 SAYILI HAKİM VE SAVCILAR KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1-24/02/1983 Tarihli ve 2802 Sayılı Hakim Ve Savcılar Kanununun 116.maddesi

“Bu kısımda yazılı memurların görevlerinden doğan suçlarından dolayı bulundukları yer Cumhuriyet Savcılığınca, Adalet Bakanlığı’ndan alınacak izin doğrultusunda soruşturma ve kovuşturma yapılır. Cumhuriyet Savcılarınca soruşturma sırasında öğrendikleri ve gecikmesinde sakınca bulunan konuların soruşturması için önceden izin alınması gerekmez. Ancak, durum hemen Adalet Bakanlığına bildirilir.”

şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun; Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.